

הכא, דכנס הכי קי"ל דבקה"ג אף דלא ילא בהקדש לחולין מ"מ חיוז מעילה אית זי וחייב בקרבן מעילה כמבואר ברמז"ם פ"ג מהל' מעילה ה"כ"ג דגם בבחמת קדוה"ג אם נתנה לחצרו מעל, וכן גם במזיד איכא חיוז מלקות וחיוז קרן אף דבהקדש לא ילא לחולין, וזכו שהשמיטנו ככא הרמז"ם דכל זה דוקא בשאר מעילות דחיוזו הוא צבולא לחוד, אבל במפריש על החלב והביא על הדם כיון דכל מעילתו תלוי בכפרה כמ"ש"י והכפרה הלא תלוי ביציאה לחולין א"כ במזיד ובקה"ג דלא ילא לחולין הכי אף כן כפרה חריקת דם כלל וממילא גם חיוז מעילה ליתא, וכן הן דברי הרמז"ם דבשוגג דיאל בהקדש לחולין וכיפר לפיכך מעל דיש כאן זריקת דם אבל במזיד או בקדוה"ג דלא ילא בהקדש לחולין ולא כיפר לפיכך לא מעל ר"ל דליכא כלל חיוז מעילה משום דלחין כאן זריקת דם, וגמלא דדברי הגמ' ודברי הרמז"ם שני ענינים נפרדים הם, דהגמ' מיירי מדין המעילה של יציאה לחולין שהכפרה תלוי בה, וברמז"ם מיירי מדין חיוז המעילה שישנה גם במזיד ובקה"ג, אלא דכא תלוי בכפרה, וכמ"ש"י. אלא דל"ע למה נקט הרמז"ם הך דינא דוקא גבי מפריש על החלב והביא על הדם ולא נקט"י במקומו כפ"י גבי משנה מקדש לקדש וכו"ל למינקט שם דמעילה זו היא רק בשוגג דיאל בהקדש לחולין וכיפר, וז"ע.

וח"ל הרמז"ם צפ"ג מפסוקי"ק ה"ב מפי השמועה למדו שזה שנאמר בתורה ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו אינו מדבר אלא במחשב בשעת הקרבה שיאכל ממנו בשלישי וכו' לפיכך אין מתפגל אלא דבר שיש לו מתירין בין לאדם בין למצח כמו שיבאר עכ"ל, הכי דזכ דבעינן דבר שיש לו מתירין לאו חנאה בעלמא הוא לענין פיגול שיבא דומיא דשלמים ש"ל מתירין, אלא עיקר הדין צוה הוא דזכו עלמו של דין פיגול שיתפגל ע"י מתיריו, וזכו דקאמר הגמ' דלרבנן דלאו מתנותיו הן דשירין ל"י לגמרי רק מתנותיו עם זריקת דם האשם ביחד, ע"כ גם לענין פיגול לריך להפגל רק ע"י האשם שצוה לחקרו ר"מ ורבנן אם האשם מפגל את הלוג או לא, ומתנותיו בלבד כמו דלא שרו ל"י לגמרי ה"י דלא מפגלי ל"י, וע"י פריך ר' ירמיה הכי לוג הבא בפ"ע דלכו"ע מתנותיו שרו ל"י ר"ל צאכלה דכרי אין לו מתירין אחרים מלבד מתנותיו ומ"מ לא מפגלין ל"י, וצ"ע"כ דלחין הלוג מתפגל ע"י מתנותיו וכמו שפירש"י שם בטעמא דמילתא יע"ש, וממילא דה"ה גם לרבי כן בלוג הבא עם האשם א"א לו להפגל ע"י מתנותיו, ואיכ"ה"גם לדעת הרמז"ם לא מיירי הכא מעל מעילה כלל, רק מהיתר אכילה שצוה תלוי דין פיגול, ושפיר אפשר לומר כמ"ש"כ דבלוג הבא בפ"ע ליכא דין מעילה כלל לדעת הרמז"ם, וכש"י.

הלכות קרבן פסח

בפסחים דף ס"ד קראו את הכלל, יע"ש צפירש"י דעל הכחות קאי, דכחות צעמס קראו את הכלל בשעת שחיטה, וכן הוא צפירש"י בסוכה דף נ"ד, וזכותו הקשו ע"י מתוספתא מפורשת צפ"ד דפסחים דחניא שם דלויים היו עומדים על דוכן ואומרים את הכלל צשיר, הכי דלויים הם הקוראים את הכלל ולא הכחות יע"ש בדצריהם. **והנה** מדברי רש"י אנו למדין דכלל זה של שחיטת הפסח אין זה דין שיר של קרבן רק דהוא דין צפ"ע דפסח טעון הלל צעשייתו והוי זה אמירת הלל ככל אמירת הלל דעלמא וכמו שטעון הלל צאכילתו, וע"כ אינו שייך זאת כלל ללויים רק הכחות צעמס המקריבים אומרים אותו דלאו שיר של קרבן הוא שיבא דיוו צלויים, וקשה ע"ז מהא דתנן בערכין דף י' צ"ב"ז יום צשנה החליל מכה לפני המזבח, וקאשיב שם גם שחיטת פסח ראשון ושחיטת פסח שני, הכי דכ"ה גם חליל צשעת שחיטת הפסח, והכי דין חליל לכאורה לא שייך רק לדין שיר של קרבן דנאמר צוה דינא דבעינן גם שיר צכלי, אבל אם נימא דהוא זה דין צפ"ע של אמירת הלל צשעת עש"י ואינו שייך כלל לדין שיר של לויים א"כ חליל מאי צעי ככא, ועוד קשה דכרי להדיא תנן בפסחים שם דהוי חוקעין גם צחולרות צשעת עשיית הפסח וצירושלמו שם הני חמדי שיש לו נסכים חוקעין לנסכים פסח שאין לו נסכים חוקעין לשחיטתו, והכי דין חקיעה צחולרות הוא רק צשעת שהלויים אומרים שיר כמבואר ברמז"ם פ"ג מהל' כלי המקדש ה"ג"ה יע"ש, וחד דינא להו להחולרות עם אמירת השיר של הלויים כמבואר בערכין דף י"א דמקרא דעל עולותיכם ועל זבחי שלמיכם דכתיב גבי חולרות ילפינן מיניי גם לענין שיר של לויים הכי דתרויבהו חד דינא להו, ומאחר דחזינן דהיתא גם חקיעה צחולרות צשעת שחיטת הפסח צע"כ דה"ה אז גם שיר של לויים, אבל לפירש"י דהכלל שהיו אומרים לא הכי שיר של קרבן ולא הלויים היו אומרים אותו א"כ מה ענינם של חולרות לכאן, ועיין בצפרי זוטא [הוצא בילקוט פ' צבעלותך] ועל צחתיכם זו צחיח פסח ע"כ, הכי דצחיח פסח אחרצבי צכדיח לחקיעת

פ"ד ה"ה המפריש חטאת על אכילה חלב והביאה על אכילה דם ה"ז לא כיפר לפיכך לא מעל, הפריש מעות לחטאת חלב וקנה צכן חטאת דם בשוגג כיפר לפיכך מעל במזיד לא כיפר לפיכך לא מעל עכ"ל, וצ"מ שם כהן וח"ל אלא שבגמ' תלי כפרה צמעילה ורבנו עשה צבהך עכ"ל, ומקור הדבר הוא צכריתות דף כ"ו וכול לא ילא צקרצן עלמו צבהמה שהפריש לעלמו אפי מן הקלה על הקלה וכו' שהרי לא מעל ולא כיפר אלא יואא צמעות שהפריש לעלמו מן הקלה על הקלה וכו' שהרי מעל וכיפר וכו' מאי לא מעל ולא כיפר וכו' ה"ק כיון דלא מלי מעיל כפורי נמי לא מכפר ע"כ הסוגיא, הכי מהסוגיא דדין כפרה תלוי צדין מעילה דצמעות דיואל לחולין ע"י מעילה ע"כ ממילא דצהבואן על חטאת דם בשוגג כיפר כיון דיאלו מקדושתן הראשונה ע"י דקנה צכן חטאת דם ומעל צכן, משא"כ בקדוה"ג דלא נפקא לחולין ע"י מעילה והכי היא קיימת צקדושתה הראשונה ע"כ לא כיפר, וזכו שהקשה הכ"מ דלמה נקט הרמז"ם להיפוך דדין מעילה תלוי צדין כפרה. **ונראה** דדברי הרמז"ם ודברי הגמ' שני ענינים הם, ותרוויבהו אחיין היעב, דאם צאלו לדון לענין דין הכפרה צביח חטאת חלב לשם חטאת דם אם כיפר אם לא, ודאי דזה תלוי ביציאה בהקדש לחולין דאם ילא בהקדש לחולין ופקע מיניי דין חטאת חלב ממילא דיוכל להביאו על הדם וכיפר ואם בהקדש לא ילא לחולין ודין חטאת חלב צ"י ממילא דלא כיפר על הדם, וגמלא דדין מעילה ויציאה לחולין היא הנותנת לדין כפרה, וזו היא הסוגיא דכריתות, אולם אם צאלו לדון לענין דין חיוז מעילה צזה הכי דינא להיפוך, דחיוז המעילה ככא תלוי צדין כפרה, דהנה צמעילה דף י"ע מן הקדש לקדש בגון לקח קיני צזים וקיני צבות וכו' והביח חטאתו ואשמו מן בהקדש כיון שהוליא מעל דברי ר"ש ר"י אומר עד שחזוק הדם, ויע"ש ברמז"ם פ"ו ממעילה ה"ה י"א שפסק כר"י דצמשנה מקדש לקדש אין מועלים עד שחזוק הדם, ולפ"י"ה ככא צמפריש חטאתו על החלב והביאה על הדם דהוי משנה מקדש לקדש א"כ דין חיוז מעילתו תלוי צכפרה דאם איכא כפרה חריקת דם מועלין ואם לא כיפר אין מועלין, וכשחא דברי הרמז"ם מתצארים היעב, ודינא נקט

לתקיעת הזלרות מקרא דעל זבחי, וא"כ הרי ודאי דאתרבי
 זבחי גם לשיר של לויס כמו כל הקרבנות הכתובים בפסוק זה
 דכוח זה בין לחלוצרות ובין לשיר של לויס דתרוויכו חד דינא
 לבו, וקשה על פירש"י דהכלל של שחיטת פסח לא היה שיר
 של קרבן ולא היה נאמר ע"י הלויס, ובחמת דמחנה צערכין
 דף י' גבי הא דהחליל היה מכה לפני המזבח בשעת שחיטת פסח
 ראשון ובשעת שחיטת פסח שני מצוה גם בפירש"י שם דהלויס
 היו משוררין צפה את הכלל והחלילים מחללים יעו"ש, ולכאורה
 דברי רש"י סתרי אהדדי.

והנראה מוכרח ומצוה זה בשחיטת רש"י, דס"ל דבחמת
 תרי דיני איכא בשחיטת הפסח, חדא הדין דעל
 זבחי שלמיכס האמור גבי חלוצרות, דקמרבין מיניי גם זבחת
 פסח, ובהך ריבויא נכלל גם דין חלוצרות גם דין שיר של קרבן
 הנאמר ע"י לויס כמו כל הקרבנות הנכללין בהך קרא, ועוד
 איכא בפסח דין מסוים של אמירת הלל, שטעון הלל בעשייתו,
 וכמצוה בפסחים דף ז"ב אפשר ישראל שוחטין את פסחיהון
 ונוטלין את לולביהון ואין אומרים הלל, וס"ל לרש"י דשני
 דינים נפרדים הם לגמרי, הדין דפסח טעון שיר הנאמר בקרא
 דעל זבחי הוא דין צפ"ע וזה דוקא בלויס כמו כל שיר של
 קרבן, והדין המיוחד שיש בפסח שטעון הלל בעשייתו הוא
 דין צפ"ע שאינו שייך כלל לדין שיר של קרבן רק הוא אמירת
 הלל בעלמא כמו ההלל של שעת אכילה, ומש"כ ס"ל לרש"י
 דכלל זה אינו שייך ללויס רק הכתוב בעלמא קראו את ההלל
 בשעת שחיטה, אבל מ"מ זה עכ"פ דגם בלויס אמרו שיר
 בשעת שחיטת הפסח משום הדין בשני שיש בשחיטת פסח
 הנלמד מקרא דעל זבחי דשחיטת פסח טעונה חלוצרות ושיר
 ככל הקרבנות הכתובים בפסוק זה ומשום דין זה היה גם
 חליל בשעת שחיטת הפסח ואמירת השיר, ואכ"כ דהחלוצרות
 והחליל לא היו שייכים כלל לאמירת ההלל שנאמר ע"י הכתוב
 רק להדין שיר שנאמר אז ע"י הלויס, והן הן דברי רש"י
 בערכין דבשעת החליל היו הלויס משוררין צפה את ההלל,
 אבל הדין דפסח טעון הלל בעשייתו זהו דין צפ"ע שאינו שייך
 ללויס, וכש"כ.

ובשעה שכלויס משוררין צפה את ההלל לריבה להיות השיר
 בכלי ע"י חליל, ובדאי כך נגמר מהלכה, או דיסוד הדבר
 הוא מהקרא דירושלמי בג"ל דהשיר יהי לכם וגו' ושמתח לב
 כהולך בחליל, ומפרש רש"י דלא רק דהוקשו ז"ל כלל וחליל
 דבשעה שזה נובג זה נובג, אלא דנאמר צבא דהלל וחליל
 תרוויכו חדא מילתא הויין וכך הוא עיקר דינו של חליל שהוא
 בזמן שכלויס משוררין צפה את ההלל, כן נראה מפורש
 מפירש"י בג"ל. והשחא דברי הגמ' מהפירש"י, דהואיל והיחיד
 גומר צבן את ההלל והימים ימי הלל יניחו ע"כ גם השיר
 של קרבן היה הלל באותן הי"ב יום, וכיון דהשיר היה הלל
 מש"כ היה גם החליל מכה צבן, וכן הן דברי רש"י בג"ל
 דבאותן י"ב ימים היו כלויס משוררין צפה את ההלל והחלילים
 מחללים. ולפי"ז הרי מצוה היעבז לדעת רש"י הא דהלויס קראו
 את ההלל בשעת שחיטת הפסח, דאפי"ג דעיקר הדין דפסח
 טעון הלל בעשייתו לא נאמר על שיר של לויס והשיר של לויס
 מילתא באפי נפשי הוא דילפינן לי מקרא דעל זבחי שלמיכס
 וכמו תקיעת החלוצרות אבל מ"מ הרי גם זה השיר היה הלל
 כמו כל י"ב יום שהחליל מכה לפני המזבח דמצוה בפירש"י
 דהשיר של קרבן היה הלל וברי גם שחיטת הפסח הוא מאותן
 הי"ב יום ולהכי היה השיר של קרבן שלו הלל, וכן הן דברי
 רש"י בערכין שהבאנו דהלויס היו משוררין צפה את ההלל
 והחלילים מחללים, אבל אכ"כ דהדין דפסח טעון הלל בעשייתו
 מילתא אחריתא הוא שאינו שייך דעיקר דינו ללויס, ולפי"ז
 הרי ליק מדי לפירש"י מהך דהוספתא דתניא צב להדיא
 דהלויס היו עומדים על דוכן ואומרים את ההלל בשיר וכמו
 שהקשו בתוס' בסוכה שם, כיון דמצוה דזכ גם לדעת רש"י
 שחיטת הפסח יש צב גם דין שיר של קרבן שנאמר בלויס,
 וגם זה השיר היה הלל כדס"ל לרש"י בכל י"ב יום שהחליל
 מכה לפני המזבח, דהשיר של קרבן היה אז הלל, וכמש"כ.

זבחים דף ג"ז ואינו נאכל אלא למנויו, ובפירש"י שם ז"ל
 למנויו שנמנו צדמי לקיחתו כדכתוב לפי אכלו
 תכוסו עכ"ל. נראה דבדברי רש"י דר"ל צבא דעיקר
 הדין של מניינס האמור בפסח הוא שיבא לו חלק בהקרבת
 צקנין ממון, שיבא שלו לאכילת צשר, וזהו שכתב שנמנו צדמי
 לקיחתו, דהיינו שיבא שלו צקנין ממון, והרי מנינו צשר
 קרבנות דהניזק אוכל צשר ומחכפר מציא לחס צב"ק דף
 י"ג יעו"ש, דהיינו דהקרבת צעלמותו הוחלט לניזק ע"י הדין
 דיוחלט השור, ובדאי דהוא של הניזק גם מחיים, דברי
 הדין דיוחלט השור הוא חל תיכף בשעת נגיחה, וא"כ הא
 נמלא דהשור צעלמו צקנין ממוני הוא של ניזק, ומ"מ לענין
 כפרה המזיק הוא צעלו ומש"כ מציא לחס משום דלחס
 חיובא דצעלים הוא כמצוה שם, והיינו משום דבשאר קרבנות
 איכא רק דינא שיבא שלו לכפרה, ובפסח מלבד הדין דצעלים
 של כפרה צעיון ג"כ שיבא שלו צקנין ממון, שיבא הוא
 דצעלים שלו לענין אכילה, וזהו הדין של תכוסו, ועיין בקידושין
 דף מ"ב דמהך קרא דאיש לפי אכלו תכוסו גמרינן לענין זכי
 דאיש זוכה ואין הקטן זוכה, הרי להדיא דבהך קרא דתכוסו
 נאמרו גם דיני זכי של קנין ממון, וכן מצוה במכילתא דמהך
 קרא דמשטו וקחו לכם וגו' האמור גבי פסח, ילפינן דבכמה
 דקה נקנית במשיכה, והיינו משום דבעיקר הדין של מניו
 האמור בפסח נאמר צבא שיבא שלו גם לענין ממוני, שיוכל
 לאכול ממנו, ולא רק שיבא צעלו לענין כפרה.
ועיין בתוס' פסחים דף ס"א שכתבו צבא ריב"א דהא
 דתניא דאין מחשבת אוכלין צזריקה זהו רק במחשבת
 דאכילה אם חשב לזרוק דמי לאכילת הצשר לערלים, ומשום
 דלא שייכא צזריקה מחשבת פסול דאכילה אלא דכפרה, אבל
 אם